

Перспективи та інновації науки



СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"



СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"



СЕРІЯ "МЕДИЧНА"



№5(51)2025

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Християнська академія педагогічних наук України

Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру
дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 5(51) 2025

Київ – 2025

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of Spiritual and Moral
Education

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv",
Nutrition Center of Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine")

Issue № 5(51) 2025

Kiev – 2025

УДК 001.32:1/3(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5\(51\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5(51))

«Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»):
журнал. 2025. № 5(51) 2025. С. 3288



Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017
журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023
№ 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222

Рекомендовано до вибранництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів
наук з державного управління» (Рішення від 16.05.2025, № 6/5-25)

Журнал видається за підтримки КНПТ «Клінічна лікарня №10 Подільського району м.Києва», Центру біомедичної
Матерії Київської



Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації
кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію,
застосування формування та функціонування, а також інноваційні питання розвитку
медицини, психології, педагогіки та. Зібрання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади
та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Cooperatis (IC), Research Biliu, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

Жукова Ірина
Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, Лауреат премії Президента
України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України
молодим ученим, директор Видавничої групи «Наукові перспективи»,
директор громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів
наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса
Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Торіанік Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий
співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та
імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна);

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач
кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Національно-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО
«Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Збірна Ірина Вікторівна - доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізіології та функцій розвитку, ДП «Національний науковий
центр медичної науки імені К.С. Уманського» (Київ, Україна);
2. Збірна Ольга Григорівна - кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри клінічної та експериментальної психології і психології Державного центру
«Національний науковий центр медичної науки імені К.С. Уманського» (Київ, Україна);
3. Збірна Ірина Вікторівна - доктор медичних наук, професор, доцент кафедри клінічної фізіології та психології Національного наукового центру медичної науки імені
К.С. Уманського (Київ, Україна);
4. Збірна Катерина Сергіївна - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізіології (ІНП) та експериментальної психології, доцент кафедри клінічної фізіології та психології
Національного наукового центру медичної науки імені К.С. Уманського (Київ, Україна);
5. Збірна Ірина Вікторівна - кандидат медичних наук, доцент кафедри психології Державного центру «Національний науковий центр медичної науки імені
К.С. Уманського» (Київ, Україна);
6. Збірна Ольга Григорівна - доктор медичних наук, професор кафедри клінічної психології та психології медичної науки Національного наукового центру
медичної науки імені К.С. Уманського (Київ, Україна);
7. Збірна Ольга Іванівна - доктор медичних наук, професор, доцент кафедри фізіології та психології Національного наукового центру медичної науки імені
К.С. Уманського (Київ, Україна);
8. Збірна Ірина Вікторівна - кандидат медичних наук, доцент кафедри клінічної психології Державного центру «Національний науковий центр медичної науки імені
К.С. Уманського» (Київ, Україна);
9. Збірна Катерина Сергіївна - кандидат медичних наук, доцент кафедри клінічної психології Державного центру «Національний науковий центр медичної науки імені
К.С. Уманського» (Київ, Україна);
10. Збірна Катерина Сергіївна - кандидат медичних наук, доцент кафедри клінічної психології Державного центру «Національний науковий центр медичної науки імені
К.С. Уманського» (Київ, Україна);

УДК 378:373.2.011.3-051:316.454.5]:793.7

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5\(51\)-348-359](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5(51)-348-359)

Волинєць Юлія Олександрівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти, Факультет педагогічної освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, тел.: (095) 027-23-55, <https://orcid.org/0000-0002-3849-0821>.

Стаднік Надія Вікторівна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки і психології дошкільної та початкової освіти, Комуніальний заклад Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж», м. Біла Церква, тел.: (067) 526-30-92, <https://orcid.org/0000-0002-2619-4419>.

Панченко Тетяна Леонідівна кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної та початкової освіти, Комуніальний заклад Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж», м. Біла Церква, тел.: (097) 162-20-96, <https://orcid.org/0000-0002-5010-652X>.

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ 5-ГО РОКУ ЖИТТЯ У КОНСТРУКТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. Стаття розкриває проблему формування готовності майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя в конструктивній діяльності. Підхід до формування професійної компетентності вихователів потребують оновлення та вдосконалення. Дитина ХХІ століття потребує нових підходів, методів та засобів взаємодії з нею. Підготовка майбутніх вихователів ЗДО, що взаємодіятимуть з дітьми 5-го року життя, фахівців в цій галузі мусить трактуватись як незалежна системна одиниця, яка має за основу аксіологічні, особистісно-орієнтовні, рефлексивні, культурологічні, дослідницькі та інноваційні форми, методи і засоби впливу. Проблеми підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя у конструктивній діяльності присвячена значна кількість досліджень у психології та педагогіці. Зокрема, у різних дослідженнях були розроблені інноваційні методи навчання, педагогічні умови формування творчих здібностей у процесі психолого-педагогічної підготовки. У статті нами описані результати аналізу експериментального дослідження проблеми формування готовності майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя в конструктивній діяльності на матеріалі навчальної дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО».

Подано результати реалізації розробленої системи роботи з ефективності апробованого замісту підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 3-го року життя у конструктивній діяльності, висновки й узагальнення; описано педагогічні умови для покращення результатів студентів – майбутніх вихователів ЗДО при вивченні дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО». Для формування конструктивної діяльності дітей 3-го року життя необхідна структурно-функціональна модель системи професійної підготовки готовності майбутніх вихователів ЗДО до взаємодії з дітьми у конструктивній діяльності. Інформація, яку отримують студенти – майбутні вихователі ЗДО має бути послідовною і систематичною, а формування уявлень про конструктивну діяльність варто починати з вікової психології (де студент дізнається про особливості розвитку дитини цього віку) та педагогіки, теорії гри тощо. У статті розкрито важливі підходи, зокрема, аксіологічний, де в процесі підготовки майбутнього вихователя формує загальні цінності, сталий професійний світогляд. Реалізація аксіологічного підходу у професійній підготовці майбутніх вихователів до конструктивної діяльності в закладі дошкільної освіти сприяє формуванню усвідомленого ставлення здобувачів освіти до формування власних конструктивних умінь, адаптації системи цінностей майбутніх фахівців до ієрархії цінностей суспільства (гуманістичні, естетичні, цінності творчості), у якому відбуватиметься його майбутня професійна діяльність. Означений методологічний підхід спрямовано на розвиток емоційного інтелекту, творчої активності, набуття стійкості до змін, формування орієнтації на досягнення.

Ключові слова: готовність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, діти дошкільного віку, конструктивна діяльність дітей 3-го року життя, умови формування конструктивних умінь.

Volynets Yuliya Oleksandrivna Candidate of Pedagogical Sciences, senior lecturer of the Department of Preschool Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, tel.: (095) 027-23-55, <https://orcid.org/0000-0002-3849-0821>.

Stadnik Nadiia Viktorivna Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Pedagogy and Psychology of Preschool and Primary Education, Municipal Institution of the Kyiv Regional Council «Bila Tserkva Humanitarian and Pedagogical professional Colleges», Bila Tserkva, tel.: (067) 526-30-92, <https://orcid.org/0000-0002-2619-4419>.

Pauchenko Tetiana Leonidivna Candidate of Psychological Sciences, Head of the Department of pedagogy and psychology of preschool and primary education, Municipal Institution of the Kyiv Regional Council «Bila Tserkva Humanitarian and Pedagogical professional Colleges», Bila Tserkva, tel.: (097) 162-20-96, <https://orcid.org/0000-0002-5010-652X>.

Постановка проблеми. На теперішньому етапі у дошкільній освіті відбувається низка оновлюючих процесів: оновлення, збагачення змісту освітньої діяльності; запровадження сучасних підходів до організації взаємодії з дітьми дошкільного віку; запровадження інновацій різного рівня. Наша задача розкрити теоретичні засади підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми середнього дошкільного віку в процесі конструктивної діяльності: дефінітивну характеристику підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми середнього дошкільного віку та описати засоби формування у майбутніх вихователів навичок взаємодії з дітьми середнього дошкільного віку.

У Державному стандарті дошкільної освіти (оновлений Базовий компонент дошкільної освіти, нова редакція 2021 року) [3] ставляться завдання для педагогів на розвиток творчого потенціалу дитини дошкільного віку. Важливо своєчасно підтримати досягнення індивідуальної своєрідності життєвого шляху вихованців та надати належного психолого-педагогічного супроводу для повноцінного розвитку майбутньої особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз психолого-педагогічних джерел засвідчив, що вплив конструктивної діяльності на розвиток дітей дошкільного віку окреслено в таких наукових працях, як: Ю. Волинець, Н. Гавриш, Н. Голоти, К. Крутий, О. Літченко, С. Матвієнко, Т. Поніманської, Н. Стаднік, S. Hadjiachilleos, L. Avraamidou, S. Papastavrou та ін. Аналіз наукових досліджень свідчить, що діти 5-го року життя є найбільш сприятливим періодом для взаємодії з вихованцями в процесі конструктивної діяльності, адже у цей віковий період зростає можливість пошуку способів дій і контролю результатів власної діяльності [1].

Дослідження науковців засвідчують, що пріоритетним завданням розвитку конструктивних умінь дітей 5-го року життя є розвиток творчих здібностей (технічних і винахідницьких умінь), формування дій спрямованих на наочно-просторове моделювання у взаємодії практичної діяльності (І. Біла, Г. Борин, Ю. Гришкова, Ю. Котелянець, Н. Творогова, О. Маричева, О. Попович, В. Сухар, А. Федорович). Праці І. Бека, І. Дичківської, Л. Козак, І. Кондратець, Н. Лисенко, О. Половіної. Дослідження цих авторів доводить, що особистісний вектор фахової підготовки майбутніх педагогів робить акцент саме на розвиток моральних якостей майбутнього педагога, вчить його будувати емоційну взаємодію з дітьми будь-якого віку [2].

Мета статті – розкрити проблему формування готовності майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя в конструктивної діяльності

та описати результати аналізу експериментального дослідження проблеми формування готовності майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя в конструктивній діяльності на матеріалі навчальної дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО».

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи Державний стандарт дошкільної освіти (оновлений Базовий компонент дошкільної освіти, нова редакція 2021 року), майбутні вихователі з'ясовували, формуванню яких компетентностей сприяють заняття з конструктивної та експериментальної діяльності в ЗДО, вказували на важливість формування дослідницької компетентності, предметно-практичної, технологічної та інших. У процесі підготовки студентів – майбутніх вихователів ЗДО до такої діяльності звертали увагу на формування умінь здобувачів освіти планувати організацію конструктивної діяльності дітей дошкільного віку в ЗДО в такий спосіб, щоб забезпечити ефективний вплив на формування різних сфер особистості дитини 5-го року життя. Здобувачі освіти на практичних заняттях демонстрували способи взведення споруд, аналізували шляхи вирішення проблемних ситуацій, ураховуючи, що дитина засвоює досвід діяльності дорослого, потребує активної співтворчості в діалогічній взаємодії. А на конкретному прикладі виготовлення виробу аналізували особливості впливу конструктивної діяльності на розвиток особистості дитини. Цей процес передбачав алгоритм: формування компетентностей, розвиток психічних процесів, виховний вплив, формування якостей особистості, розвиток сенсомоторики.

Творчий і непередбачуваний характер конструктивної діяльності дітей 5-го року життя потребує від студента – майбутнього вихователя ЗДО умінь забезпечити умови для розвитку творчого мислення, володіння знаннями з основ конструктивної діяльності, конструктивними уміньми та навичками. Тому під час семінарських та практичних занять ми використовували допоміжні сервери для колективної співпраці в групі, використовуючи освітні ситуації. Цьому сприяли: проблемні запитання, аналіз педагогічних ситуацій.

Визначення критеріїв, показників і рівнів сформованості конструктивних умінь та організаційних якостей респондентів передбачало використання таких методів дослідження: бесіда, спостереження, тестування.

В експериментальному дослідженні взяли участь 40 респондентів: 28 студентів експериментальної групи (ЕГ) і 20 студентів контрольної групи (КГ).

У процесі констатувального етапу експерименту здійснено порівняння сформованості конструктивних умінь студента – майбутнього вихователя ЗДО (студентів IV курсу спеціальності «Дошкільна освіта» Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка) і

викладається дисципліна «Навчання через гру», а також вибіркові дисципліни: «Дитяче експериментування», «Організація роботи в різних вікових групах ЗДО».

Відтак аналіз результатів досліджень з окресленої нами проблеми дав змогу виокремити уміння, якими слід оволодіти студентам для успішної організації конструктивної діяльності дітей 5-го року життя. Нами представлено результати рівня сформованості умінь з супроводу конструктивної діяльності майбутніх вихователів ЗДО за особистісно-мотиваційним компонентом.

За критерієм потреби досягнення мети в майбутніх вихователів переважає достатній рівень сформованості умінь за особистісно-мотиваційним критерієм (70% респондентів), на другому місці – початковий рівень (20% респондентів), найменші показники виявлено на високому рівні (10% респондентів). Студенти коледжу продемонстрували достатній (60% респондентів) і високий рівні (40% респондентів) сформованості умінь за критерієм потреби досягнення мети, що пояснюється специфікою їхньої професійної діяльності та особистісними характеристиками.

За критерієм «мотивація на досягнення успіху» у респондентів ЕГ переважає достатній рівень (60%), показники високого і початкового рівня становлять 15% і 25% відповідно. У респондентів КГ також переважають показники достатнього рівня (60%), показники високого рівня становлять 40%, показників початкового рівня не виявлено. За критерієм «професійна спрямованість» у ЕГ переважають показники достатнього рівня (70%), показники високого і початкового рівня становлять 20% і 10% відповідно. У КГ переважають показники високого рівня (60%), показники достатнього і початкового рівнів становлять 35% і 5% відповідно. У більшості респондентів ЕГ прослідковуються показники достатнього рівня сформованості конструктивних умінь за особистісно-мотиваційним компонентом, що становить 60-70% респондентів ЕГ. Показники високого рівня становлять 10-20% респондентів, показники початкового рівня – в межах 10-25%. У КГ показники переважають показники достатнього і високого рівнів, що становлять 60% за кожним критерієм. Показники достатнього і високого рівня КГ знаходяться в межах 35%-40%, показники початкового рівня – у межах 0%-5%.

За критерієм професійної спрямованості відзначимо, що у студентів ЕГ переважає особистісне життя. За спостереженням за респондентами під час відвідування лекцій, семінарських, практичних занять, можна сказати, що вони ставлять на перше місце особистісне життя. Респонденти КГ схильються до більш професійного життя, але за опитуванням – їм бракує знань з методики експериментування та винахідництва в ЗДО. На відміну від студентів коледжу, у студентів – майбутніх вихователів Факультету педагогічної освіти домінує сфера особистого життя. У респондентів цієї групи (ЕГ) недостатньо актуалізовано значення сфери професійного життя, що може стати на заваді досягнення успіху у професійній діяльності. На нашу думку, студенти, які

навчаються у ЗВО, повинні не просто оволодівати навчальним матеріалом і розвивати уміння та навички, які стимулює викладач на основі навчальної програми, а й чітко усвідомлювати свої особистісні професійні цілі та рухатись у потрібному напрямі.

З метою визначення освітньо-інтегративного рівня було запропоновано розробити презентацію-виступ з теми «Методи, прийоми та форми освітньої взаємодії дітей дошкільного віку». Під час проведення аналізу продуктів діяльності студентів враховувалось усвідомлення ними функцій методичного спрямування. Робота оцінювалася за такими показниками: початковий, достатній, високий рівні знань. Презентації студентів засвідчили, що більшість студентів мають початковий рівень знань про конструктивну діяльність. Зокрема, 45% робіт студентів буди віднесені до початкового рівня, 35% робіт – до достатнього та 20% робіт – до високого.

Отже, результати аналізу знань студентів за *освітньо-інтегративним компонентом* з досліджуваної проблеми виявили, що переважають показники початкового (45%) і достатнього рівнів (35%), що підтверджує необхідність проведення подальшої співпраці, бесіди, дискусійних платформ зі студентами з оволодіння знаннями про конструктивну та експериментальну діяльність в ЗДО.

На основі результатів діагностування рівня методичного супроводу з конструктивної діяльності у студентів – майбутніх вихователів ЗДО виявлено, що переважає достатній рівень їх сформованості, що становить 40%. Показники високого і початкового рівня в КГ – становлять 35% і 25% відповідно, що зумовлює необхідність їх формування.

Результати діагностування рівня комунікативних здібностей у студентів – майбутніх вихователів ЗДО виявили, що показники їх сформованості становлять 40% на високому рівні, 35% на достатньому і 25% на початковому рівні. Студенти, які розпочали вивчати курс «Конструювання та експериментування в ЗДО» мають високий і достатній рівень сформованості конструктивних умінь, що становить 60% і 40% відповідно. Ми вважаємо за необхідне здійснення педагогічних заходів, спрямованих на формування цих здібностей під час вивчення цієї дисципліни.

Рівень сформованості рефлексійно-оцінювального компонента було встановлено за рівнем сформованості умінь з розуміння власних емоцій, умінь саморефлексувати.

У респондентів ЕГ за критерієм «розуміння власних емоцій» переважає достатній рівень (70%), показники високого і початкового рівня становлять 25% і 5% відповідно. У КГ переважають показники достатнього рівня (55%), показники високого рівня становлять 45%, показники початкового рівня не виявлено.

У респондентів ЕГ за критерієм «саморефлексія» переважає початковий рівень (45%), показники високого і достатнього рівнів становлять 15% і 40% відповідно. У КГ переважають показники достатнього рівня (55%), показники високого і початкового рівнів становлять 10% і 35%.

Критерій розуміння власних емоцій розвинений на достатньому рівні в більшій частині респондентів КГ, тобто їм притаманна помірна здатність до усвідомлення власних емоцій та їх причин, вміння рефлексувати. Однак, респонденти КГ – тільки 10% мають високий рівень здатності до усвідомлення власних емоцій та їх причин, а також 35% респондентів вміють рефлексувати.

У процесі проведення констатувального етапу експерименту з'ясовано, що зведені показники компонентів сформованості конструктивних умінь на констатувальному етапі експерименту становлять 20,54% високого рівня, 55,7% достатнього і 23,8% початкового рівнів, що визначає необхідність розроблення й упровадження педагогічних умов їх формування в освітньому процесі закладу вищої освіти.

Результати констатувального експерименту доводять, що студентів – майбутніх вихователів ЗДО мають недостатній рівень сформованості знань і умінь з конструктивної та експериментальної діяльності в ЗДО. Проведений аналіз дозволяє стверджувати про необхідність визначення і цілеспрямованого упровадження педагогічних умов щодо підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя в освітній процес ЗВО.

Технологія формування оцінювання давала нам змогу отримувати зворотний зв'язок з боку викладача. Такий спосіб формування оцінювання забезпечувало активне включення студентів у виконання практичних і творчих завдань, сприяло розвитку критичного мислення, емоційного інтелекту, творчого мислення, дотримання культури педагогічного спілкування та взаєморозуміння під час спільного обговорення конструктивного процесу та результатів освітньої діяльності, сприяло активізації розвитку пізнавальних інтересів студентів – майбутніх вихователів ЗДО при вивченні дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО».

Компетентність майбутнього фахівця містить когнітивну, діяльнісну, особистісну, а також мотиваційну, морально-етичну, поведінкову, соціальну складові. Відповідно в контексті підготовки майбутніх вихователів ЗДО до конструктивної діяльності дітей 5-го року життя реалізацію компетентнісного підходу вбачаємо у здатності студентів на належному рівні аналізувати конструктивну будову виробів, володіти способами їх створення за допомогою різних будівельних матеріалів. Індивідуалізацію освітнього процесу в ЗВО спрямовано на організацію суб'єкт-суб'єктної взаємодії у напрямі «викладач-здобувач освіти». Таким підходом передбачено організацію активного спілкування у закладі вищої освіти, також і в майбутній професійній діяльності вихователя на засадах партнерства.

Розглянемо педагогічні умови для покращення результатів студентів – майбутніх вихователів ЗДО при вивченні дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО». Охарактеризуємо першу педагогічну умову – мотиваційно-ціннісне спрямування студентів – майбутніх вихователів ЗДО на успішну конструктивну та експериментальну діяльність в ЗДО на основі актуалізації позитивного досвіду досягнень, створення ситуації успіху.

Загальновідомо, що якість та характер сучасної освіти великою мірою залежить від вихователя ЗДО, якості здійснення ним освітніх послуг. Одним із важливих компонентів організації освітньої діяльності є створення вихователем ЗДО ситуацій успіху.

Аналізуючи педагогічні прийоми, які допомагають створювати та підтримувати ситуацію успіху, вважаємо, що професійну підготовку майбутніх вихователів варто зосередити на реалізації таких напрямів: систематичне використання позитивного (емоційно-почуттєвого) та естетичного складника на рівні піднесеного, прекрасного; позитивна словесна підтримка; «прихований педагогічний інструментарій» як своєрідний опосередкований вплив непомітної допомоги, словесної інструкції; «авансування» чи ж «колективна радість» як реалізація потреби в емоційно-почуттєвих зв'язках поміж суб'єктами творчої освітньої взаємодії. Доцільне використання прийомів стимулювання і заохочення дасть змогу педагогові організувати освітній процес із систематичним забезпеченням успіху.

Створення ситуацій успіху під час конструктивної діяльності здобувачів освіти розвиває нестандартне мислення, формує стійкі прагнення у напрямі творчого самовияву, активності в освітній діяльності. Оволодіння студентами – майбутніми вихователями уміннями щодо створення ситуацій успіху під час конструктивної діяльності з вихованцями ототожнюємо з виявом вищого рівня педагогічної майстерності, яка містить в собі такі компоненти: використання методів стимулювання майбутніх фахівців, відмова від монотонної, монологічної манери викладання навчального матеріалу; активізація інтересу здобувача освіти до опанування змістом теми заняття з допомогою захоплюючого початку, оригінальної чи парадоксальної заяви під час формулювання проблеми чи повідомлення маловідомого цікавого факту; використання низки позитивних емоційних чи естетичних підкріплень; доцільно умотивоване підведення підсумків практичного чи лекційного заняття; вміння використання невербальних засобів комунікації (міміки, жестів, погляду); використання позитивних запитань підказок і заперечних підкріплень; постановка проблемних питань чи заперечних підкріплень, які спрямовують майбутнього вихователя на конкретні висновки чи узагальнення; використання завдань, які стимулюють творчу активність; включення здобувачів освіти у навчально-розумову діяльність, враховуючи зовнішні ознаки їхньої реакції чи поведінки.

Професійна підготовка студентів – майбутніх вихователів ЗДО до формування конструктивної діяльності дітей 5-го року життя має забезпечувати умови, які сприяють розвитку відповідних особистісно-професійних якостей. Освітній процес у ЗВО, який передбачає формування навичок успішної роботи з дітьми дошкільного віку, вважаємо складним системним утворенням, функціонування якого залежить від соціально-педагогічних факторів та передбачає вдосконалення всієї освітньої роботи у ЗВО завдяки

активізації процесів самовиховання майбутніх вихователів та актуалізації науково-педагогічної підготовки у закладі вищої освіти.

Отже, особистісно орієнтований підхід розглядаємо як неподільний з майбутньою творчою професійною конструктивною діяльністю вихователя ЗДО з дітьми 5-го року життя, оскільки особистісний розвиток здобувача освіти актуалізує формування професійних якостей, необхідних для належного рівня фахової підготовки та організації означеної діяльності. Професійну підготовку майбутніх фахівців з дошкільної освіти дітей 5-го року життя вважали за необхідне зосередити на таких аспектах: формування необхідних умінь узагальнювати, систематизувати, збагачувати конструктивне мислення під час проходження педагогічної практики.

Надалі це давало змогу демонструвати власний рівень підготовки в означеному руслі безпосередньо у практичній творчій діяльності. Вважаємо, що це є своєрідною ланкою взаємозв'язку між теоретико-практичною підготовкою студентів – майбутніх вихователів ЗДО в умовах навчальної аудиторії та змістом їхньої майбутньої професійної конструктивної діяльності з дітьми 5-го року життя. Слід орієнтувати здобувачів освіти на формування навичок спостереження за дітьми, на аналіз своєї педагогічної діяльності; формування вмінь осмислювати і використовувати сучасний новітній педагогічний досвід. Варто сприяти входженню студентів – майбутніх вихователів – в професію: усвідомлення специфіки конструктивної та експериментальної діяльності та мотивацію на продуктивну творчу взаємодію з дітьми дошкільного віку.

Другою педагогічною умовою формування конструктивних умінь є забезпечення засвоєння системи практично зорієнтованих, інтегрованих знань про конструювання, дитяче експериментування, винахідництво на основі пізнавальної активізації здобувачів освіти та критичного осмислення ними навчального матеріалу. Реалізація цієї педагогічної умови передбачає визначення теоретичних основ при вивченні дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО». У процесі вивчення матеріалу доцільно використовувати інтерактивні форми і методи навчання, зокрема: «мозковий штурм», тематична дискусія, використання ІКТ тощо.

Третьою педагогічною умовою формування конструктивних умінь студентів – майбутніх вихователів ЗДО є застосування особистісно зорієнтованих технологій, спрямованих на формування конструктивних умінь. Формування індивідуально-особистісних і соціально-психологічних якостей майбутніх студентів – майбутніх вихователів ЗДО базується на таких уміннях: ефективної комунікації, тайм-менеджменту, прийняття рішень, саморефлексії тощо.

Перевірка ефективності педагогічних умов формування конструктивних умінь студентів – майбутніх вихователів ЗДО у закладах вищої освіти здійснювалася шляхом упровадження педагогічних умов в освітній процес

підготовки фахівців дошкільної освіти. З метою подальшої перевірки впливу на сформованість трьох компонентів: мотиваційно-ціннісного, освітньо-інтегративного, рефлексійно-оцінювального. Реалізація педагогічних умов відбувалась у таких організаційних формах: у рамках досягнення певної педагогічної цілі проводилися проблемні й оглядові лекції, закріплення отриманих знань і розвиток умінь шляхом проведення тематичних дискусій, остаточне формування умінь відбувалося під час проведення практичних занять і семінарських.

Наша мета – перевірка ефективності апробованого змісту підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя у конструктивній діяльності на матеріалі навчальної дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО». А також, в процесі педагогічного дослідження нами було здійснено аналіз робочої програми дисципліни, електронного навчального курсу. З'ясовано, що наявність дистанційного навчання формує навички оперативного адаптування до мінливих умов освіти, критичного мислення та прийняття самостійних рішень тощо.

Через тестові завдання ми змогли перевірити засвоєнні знання студентів, розуміння їх ключових понять з дисципліни, практичне орієнтування в організації освітньої діяльності з конструювання та експериментування в ЗДО. Теоретичні знання студентів з певних модулів ми отримали під час опитування – модульних контрольних робіт, які показали високі результати.

У процесі підготовки звертали увагу студентів – майбутніх вихователів до планування конструктивної діяльності в ЗДО, а саме: на прогнозування та відбір конкретної методики та технології з дітьми 5-го року життя (прийоми, засоби, форми спілкування); раціональний добір освітньої діяльності. Сьогодення сучасність потребує фахівця, який володіє навичками швидкого пошуку та відбору потрібної інформації, уміє синтезувати ідеї та ефективно втілювати їх у практичну діяльність. З цією метою ми удосконалювали навички навчально-пошукової діяльності здобувачів освіти в інтернет-мережі, практичні завдання на семінарських і практичних заняттях студенти отримували переважно працюючи використовуючи ІКТ. Значимо, що виникали труднощі з мотивацією студентів щодо присутності на парах – особисті проблеми, нестійке інтернет з'єднання, недостатні можливості для об'єктивного оцінювання знань, умінь та конструктивних навичок майбутніх вихователів ЗДО.

Після проведення формувального етапу експерименту прослідковується у студентів – майбутніх вихователів позитивна динаміка усіх компонентів рівнів сформованості до планування конструктивної діяльності в ЗДО. На високому рівні зростання показників сформованості конструктивних умінь у респондентів ЕГ становить 11,66% (з 20,54% до 32,2%). На достатньому рівні прослідковується зростання показників на 7,75% (з 55,7% до 63,45%); на початковому рівні відбулося зменшення показників на 0,5% (з 23,8% до 23,3%). Загальний показник зростання сформованості конструктивних умінь студентів – майбутніх вихователів становить 18,91%, що підтверджує ефективність запровадження

підготовки фахівців дошкільної освіти. З метою подальшої перевірки впливу на сформованість трьох компонентів: мотиваційно-ціннісного, освітньо-інтегративного, рефлексійно-оцінювального. Реалізація педагогічних умов відбувалась у таких організаційних формах: у рамках досягнення певної педагогічної цілі проводилися проблемні й оглядові лекції, закріплення отриманих знань і розвиток умінь шляхом проведення тематичних дискусій, остаточне формування умінь відбувалося під час проведення практичних занять і семінарських.

Наша мета – перевірка ефективності апробованого змісту підготовки майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми 5-го року життя у конструктивній діяльності на матеріалі навчальної дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО». А також, в процесі педагогічного дослідження нами було здійснено аналіз робочої програми дисципліни, електронного навчального курсу. З'ясовано, що наявність дистанційного навчання формує навички оперативного адаптування до мінливих умов освіти, критичного мислення та прийняття самостійних рішень тощо.

Через тестові завдання ми змогли перевірити засвоєнні знання студентів, розуміння їх ключових понять з дисципліни, практичне орієнтування в організації освітньої діяльності з конструювання та експериментування в ЗДО. Теоретичні знання студентів з певних модулів ми отримали під час опитування – модульних контрольних робіт, які показали високі результати.

У процесі підготовки звертали увагу студентів – майбутніх вихователів до планування конструктивної діяльності в ЗДО, а саме: на прогнозування та відбір конкретної методики та технології з дітьми 5-го року життя (прийоми, засоби, форми спілкування); раціональний добір освітньої діяльності. Сьогодення сучасність потребує фахівця, який володіє навичками швидкого пошуку та відбору потрібної інформації, уміє синтезувати ідеї та ефективно втілювати їх у практичну діяльність. З цією метою ми удосконалювали навички навчально-пошукової діяльності здобувачів освіти в інтернет-мережі, практичні завдання на семінарських і практичних заняттях студенти отримували переважно працюючи використовуючи ІКТ. Значимо, що виникали труднощі з мотивацією студентів щодо присутності на парах – особисті проблеми, нестійке інтернет з'єднання, недостатні можливості для об'єктивного оцінювання знань, умінь та конструктивних навичок майбутніх вихователів ЗДО.

Після проведення формувального етапу експерименту прослідковується у студентів – майбутніх вихователів позитивна динаміка усіх компонентів рівнів сформованості до планування конструктивної діяльності в ЗДО. На високому рівні зростання показників сформованості конструктивних умінь у респондентів ЕГ становить 11,66% (з 20,54% до 32,2%). На достатньому рівні прослідковується зростання показників на 7,75% (з 55,7% до 63,45%); на початковому рівні відбулося зменшення показників на 0,5% (з 23,8% до 23,3%). Загальний показник зростання сформованості конструктивних умінь студентів – майбутніх вихователів становить 18,91%, що підтверджує ефективність упровадження

педагогічних умов формування конструктивних умінь студентів – майбутніх вихователів ЗДО. Результати педагогічного експерименту підтверджують доцільність упровадження розроблених педагогічних умов формування конструктивних умінь у студентів – майбутніх вихователів ЗДО з дітьми 5-го року життя.

Висновки. Отже, увагу майбутніх вихователів зосереджували на тому, що в освітньому процесі ЗДО використовують такі форми організації освітньої діяльності дітей 5-го року життя: освітня взаємодія з конструктивною діяльністю, як спеціально організована діяльність, ігри, самостійна діяльність дітей (мистецька, трудова, ігрова та ін.), індивідуальну роботу, екскурсії, спостереження, свята та розваги, гуртки тощо. Під час педагогічного експерименту застосовували формувальне оцінювання (ситуація успіху, високі бали за відповіді і активність на заняттях), яке спрямовували на фіксацію позитивних навчальних результатів майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Нами були удосконалені критерії оцінювання студентів під час вивчення дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО». Перспективними напрямками подальших досліджень є розробки методичних рекомендацій студентам та вихователям для опанування теоретичних знань та практичних умінь з формування конструктивної діяльності дітей раннього та дошкільного віку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

Література:

1. Волинець Ю., Стадник Н., Панченко Т. Особливості педагогічного супроводу дітей раннього віку з конструктивною діяльністю. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 71, том 1, 2024. С.289-294. URL: http://www.apfn-journal.in.ua/archive/71_2024/part_1/45.pdf.
2. Волинець Ю., Стадник Н. Підготовка майбутніх вихователів до взаємодії з дітьми раннього і дошкільного віку в конструктивній діяльності. *Innovations in science: current research and advanced technologies : Scientific monograph. Part 2*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. 684 p. С. 467-490.
3. Державний стандарт дошкільної освіти (нова редакція). 2021. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876>.

References:

1. Volynets, Yu., Stadnik, N., Panchenko, T. (2024) Osoblyvosti pedahohichnoho suprovodu ditei rannoho viku z konstruktyvnoi diialnosti [Peculiarities of pedagogical support of young children in constructive activities]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vyp. 71, tom 1. Pp. 289-294. URL: http://www.apfn-journal.in.ua/archive/71_2024/part_1/45.pdf. [in Ukrainian]
2. Volynets, Yu., Stadnik, N. Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do vzaiemodii z ditmy rannoho i doshkilnoho viku v konstruktyvni diialnosti [Preparing future educators for interaction with early and preschool children in constructive activities]. *Innovations in science: current research and advanced technologies : Scientific monograph. Part 2*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. 684 p. Pp. 467-490. [in Ukrainian]
3. Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity (nova redaktsiia) (2021) [State standard of preschool education (new edition)]. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876>. [in Ukrainian]

